

УДК 340.15(477)“1992/1993”

Є.О. ВАСИЛЬЄВ, Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого

НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ ОПОДАТКУВАННЯ В 1992-1993 РОКАХ

Ключові слова: Декрети Кабінету Міністрів України, податок на додану вартість, прибутковий податок, місцеві податки і збори

Як слідує з Концепції реформування податкової системи України, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України № 56-р від 19.02.2007 р., в державі створено податкову систему, яка відображає недосконалість перехідної економіки та має переважно фіскальний характер [1]. Метою Стратегії реформування податкової системи, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1612-р від 23.12.2009 р., визначено проведення у період до 2018 року податкової реформи, спрямованої на побудову сучасної конкурентоспроможної, соціально орієнтованої ринкової економіки, інтегрованої в ЄС, забезпечення сталого економічного зростання на інноваційно-інвестиційній основі, реалізація збалансованої бюджетної та соціальної політики на середньострокову перспективу [2]. На наш погляд, досягнення вказаних цілей неможливе без урахування закономірностей історичного досвіду розвитку системи оподаткування України.

Розвиток системи оподаткування України в тому чи іншому аспекті досліджувався в роботах М.Я. Азарова, О.Д. Василика, М.П. Кучерявенка, П.М. Мельника, Г.О. П'ятаченка, А.М. Соколовської та інших учених [3-7]. Проте ще й дотепер майже немає комплексних історико-правових досліджень новітньої історії оподаткування незалежної України. Тому мета цієї статті – дослідити один з початкових етапів становлення системи оподаткування незалежної Укра-

їни, який пов'язується із наданням Кабінету Міністрів України надзвичайних повноважень у сфері правового регулювання економічних відносин. Завданням такого дослідження, перш за все, є виявлення закономірностей та наслідків комплексних змін у податковому законодавстві в перші роки незалежності України, які мають бути враховані при подальшому реформуванні системи оподаткування. Новизна роботи полягає в проведеному комплексному історичному аналізі такого податкового законодавства, виявленні його недоліків, дослідженні ефективності правових заходів, спрямованих на реформування системи оподаткування, а також тенденцій у галузі оподаткування.

У 1992-1994 рр. в Україні робилися перші спроби збільшити податкові надходження до бюджету. В умовах жорсткого дефіциту бюджетних коштів та необхідності відшукування додаткових джерел для фінансування державних витрат Кабінет Міністрів був змушений вдатись до рішучих дій, спрямованих на встановлення нових податків та зборів. Так, вже з 01.11.1992 р. відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України від 02.12.1992 р. № 4-92 «Про прибутковий податок з доходів громадян, що перевищують 60000 купонів», із сум заробітків, одержуваних громадянами за виконання ними трудових обов'язків, і прирівняних до них доходів, одержуваних за місцем основної роботи, які перевищують 60000 купонів на місяць, прибутковий податок стягується в розмірі 12091 купона плюс 50 процентів із суми, що перевищує 60000 купонів [8]. Ці ставки оподаткування продовжували використовуватись до прийняття Декрету «Про прибутковий податок з громадян».

У цей період уряд запровадив практику залучення до обговорення проектів декретів Кабінету Міністрів України керівників промислових підприємств, економістів та громадських діячів, зокрема був створений Центр економічних реформ та функціонувала робоча група щодо внесення змін і доповнень до законодавства про оподаткування.

Разом із тим необхідно відзначити, що у її складі були відсутні професійні юристи, а її діяльність була зосереджена переважно на економічних питаннях. На податкову політику в цей період також впливали податкові заходи, які запроваджувались іншими пост-радянськими республіками. Так, наприклад, жваве обговорення відбувалось у зв'язку з проектом Указу Президента Російської Федерації «О мерах по стабилизации финансового положения в стране», який розглядався урядом щодо можливості застосування його положень у вітчизняних умовах [9, с.164].

Значні зміни у сфері непрямого оподаткування відбулись у зв'язку з прийняттям Декретів Кабінету Міністрів України від 26.12.1992 р. № 14-92 «Про податок на добавлену вартість» [10], № 18-92 «Про акцизний збір» [11], якими на невизначений строк зупинялась дія Законів України «Про податок на добавлену вартість» [12], «Про акцизний збір» [13] відповідно. Згідно Декрету Кабінету Міністрів України «Про податок на добавлену вартість», *податок на добавлену вартість* визначено як частину новоствореної вартості, що сплачується до державного бюджету на кожному етапі виробництва товарів, виконання робіт, надання послуг. Платниками податку були названі суб'єкти підприємницької діяльності, що знаходяться на території України, а також міжнародні об'єднання та іноземні юридичні особи і громадяни, які здійснюють від свого імені виробничу чи іншу підприємницьку діяльність на території України.

Об'єктами оподаткування ПДВ визначались обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), крім їх реалізації за іноземну валюту. Для імпортних товарів (робіт, послуг), придбаних за іноземну валюту, об'єктом оподаткування була визначена різниця між цінами їх реалізації за національну валюту України та їх митною (закупівельною) вартістю, перерахованою за курсом Національного банку України, що діє на день подачі декларації (придбання товарів, виконання робіт, надання послуг).

Відповідно до ст.6 Декрету Кабінету Міністрів України № 14-92 «Про податок на добавлену вартість» ставка податку при включенні в ціну (тариф) товарів (робіт, послуг) складала 20 відсотків до оподатковуваного обороту, який не включає податок на добавлену вартість. Обчислення податку на добавлену вартість проводилось за ставкою 16,67 відсотка від оподатковуваного обороту.

Положення Декрету Кабінету Міністрів України «Про податок на добавлену вартість» були деталізовані Інструкцією Голова ДПІ про порядок обчислення і сплати податку на добавлену вартість від 10.02.1993 р. [14], яка подекуди суперечила положенням Декрету № 14-92. Наприклад, Інструкцією передбачалось, що датою здійснення обороту (реалізації) вважається день відвантаження товарів (виконання робіт, надання послуг), а по експорту товарів (робіт, послуг) - день надходження коштів у іноземній валюті на розрахунковий рахунок підприємств. Натомість пп.«г» п.1.2 Декрету Кабінету Міністрів України «Про внесення змін і доповнень до деяких декретів Кабінету Міністрів України про податки» було внесено зміни до абзацу першого п.2 ст.8 Декрету Кабінету Міністрів України «Про податок на добавлену вартість», згідно яких датою здійснення обороту (реалізації товарів, виконання робіт, надання послуг) вважається день надходження коштів на розрахунковий рахунок підприємств. Таким чином, безперервні зміни в правому регулюванні оподаткування, які мали місце в досліджуваній період, спричиняли виникнення правових колізій.

Декретом Кабінету Міністрів України № 18-92 «Про акцизний збір» останній визначався як непрямий податок на високорентабельні та монопольні товари (продукцію), що включається до ціни цих товарів (продукції) [11]. Його платниками визначались суб'єкти підприємницької діяльності виробники та імпортери підакцизних товарів (продукції).

Серед прямих податків найбільш вагомими джерелами формування податкових до-

ходів Державного бюджету України продовжували лишатись податок на доходи (прибуток) підприємств і організації, а також прибутковий податок з громадян. Із прийняттям Декрету Кабінету Міністрів України «Про податок на прибуток підприємств і організацій» від 26.12.1992 р. [15] валовий дохід в якості об'єкта оподаткування, встановленого у відповідності до Закону України «Про оподаткування доходів підприємств і організацій» від 21.02.1992 р. [16], було замінено на прибуток. Так, зокрема ст.2 Декрету «Про податок на прибуток підприємств і організацій» вказувала, що об'єктом оподаткування є валовий прибуток підприємства. При оподаткуванні підприємств враховуються прибуток і доходи, одержані ними із джерел в Україні, її континентальному шельфі та у виключній (морській) економічній зоні, а також за межами України. Для іноземних юридичних осіб об'єктом оподаткування є прибуток і доходи, одержані ними із джерел в Україні, її континентальному шельфі та у виключній (морській) економічній зоні. Загальна ставка податку на прибуток підприємств, а також іноземних юридичних осіб, одержаний від діяльності в Україні, була встановлена у розмірі 30 відсотків, також запроваджувались диференційовані ставки, від 15 до 55 відсотків для окремих видів підприємницької діяльності.

Декретом був збережений запроваджений раніше для податку на доходи підприємств механізм податкового кредиту. Декретом «Про оподаткування доходів підприємств і організацій» передбачалось, що рішення про надання податкового кредиту приймається Міністерством фінансів України або фінансовим органом Ради Міністрів Республіки Крим, місцевої державної адміністрації (виконавчого комітету місцевої Ради народних депутатів) залежно від того, до якого бюджету зараховується податок на прибуток. Податковий кредит мав надаватись на основі кредитної угоди, що укладається підприємством з податковим органом за місцем реєстрації підприємства за формою, встановленою для

укладання кредитних угод з комерційними банками. Разом із тим, законодавче впровадження механізму податкового кредиту у 1993 році не призвело до очікуваного фінансового оздоровлення підприємництва та модернізації виробничих сил підприємств, які істотно постраждали внаслідок широкомасштабних кризових явищ в економіці та надмірного податкового навантаження.

Слід відзначити, що прибуток в якості об'єкта оподаткування проіснував тільки 1 квартал 1993 р., після чого згідно зі ст.ст.6 і 8 Закону України від 09.04.1993 р. № 3091-12 «Про державний бюджет України на 1993 рік» об'єктом оподаткування знову стає валовий дохід [17] і лише з прийняттям Закону України від 28.12.1994 р. № 334/94 «Про оподаткування прибутку підприємств» [18] об'єктом оподаткування остаточно визначається прибуток.

Істотні зміни в сфері податкового адміністрування податків зборів (обов'язкових платежів) відбулись шляхом прийняття Декретів Кабінету Міністрів України від 08.04.1993 р. № 32-93 «Про застосування контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» [19] та № 8-93 «Про стягнення не внесених у строк податків і неподаткових платежів» [20].

Відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України «Про стягнення не внесених у строк податків і неподаткових платежів» у примусовому порядку запроваджувалось наступних несплачених в строк податків, податкового кредиту та інших платежів до державного бюджету України, бюджету Республіки Крим, бюджетів місцевого самоврядування, інших місцевих бюджетів і позабюджетних фондів, якщо для цих платежів законодавством не передбачено спеціальні правила стягнення; платежів з державного обов'язкового страхування, внесків на державне соціальне страхування, відрахувань колективних сільськогосподарських і риболовецьких підприємств та міжгосподарських підприємств і організацій до централізованого Фонду соціаль-

ного страхування колгоспників України; сум фінансових санкцій, що застосовуються до підприємств, установ, організацій і громадян органами, яким це право надано законодавством.

До органів стягнення відповідно до ст.2 Декрету «Про стягнення не внесених у строк податків і неподаткових платежів» були віднесені податкові та інші державні органи, яким чинним законодавством надано право стягнення цих платежів або на які покладено обчислення відповідного платежу чи контроль за його сплатою; установи Української державної страхової комерційної організації; установи Пенсійного фонду України та Фонду соціального страхування України; профспілкові організації працівників агропромислового комплексу та працівників рибного господарства.

Згідно Декрету, до підприємств, установ і організацій застосовувались заходи безспірного стягнення недоїмки, а саме: списання у доход державного бюджету України, бюджету Республіки Крим, бюджетів місцевого самоврядування, інших місцевих бюджетів і позабюджетних фондів, на рахунки установ Української державної страхової комерційної організації, Пенсійного фонду України, Фонду соціального страхування та у централізований Фонд соціального страхування колгоспників України сум, які є на розрахунковому (поточному) рахунку недоїмника в установі банку і на окремих рахунках та акредитивах, відкритих за рахунок недоїмника; звернення стягнення на суми, які належить одержати недоїмникові від його дебіторів; звернення стягнення на суми, які виділяються підприємствам, установам і організаціям у порядку бюджетного фінансування тощо.

В досліджуваному періоді значних змін зазнало й прибуткове оподаткування фізичних осіб. Так, починаючи з 01.01.1993 року Декретом Кабінету Міністрів України від 26.12.1992 р. № 13-92 «Про прибутковий податок з громадян» [21], розширюється коло осіб, які обкладались *прибутковим податком з громадян*, та запроваджується нова си-

стема оподаткування доходів всіх осіб, які постійно проживають в Україні. Декрет регулював питання усунення подвійного оподаткування, встановлював об'єкти оподаткування і платників податку, порядок обчислення податку і перерахування його до бюджету, встановлював особливості оподаткування доходів громадян за основним і не основним місцем роботи, від зайняття підприємницькою діяльністю, встановлював порядок оподаткування доходів іноземних громадян та осіб без громадянства.

Декретом запроваджується неоподатковуваний мінімум доходів громадян, який мав дорівнювати розміру однієї мінімальної заробітної плати. При цьому ні в червні 1993 року, ні при подальших змінах ставок оподаткування, зміни до ст.7 Декрету Кабінету Міністрів України «Про прибутковий податок з громадян» не вносились. З 01.06.1993 року згідно із Постановою Верховної Ради України від 01.06.1993 р. № 3243-ХІІ «Про підвищення мінімальних розмірів заробітної плати та пенсії за віком» [22] розмір мінімальної заробітної плати й неоподатковуваний мінімум доходів громадян почали розрізнятися. Мінімальна зарплата була встановлена у розмірі 6900 карбованців на місяць. Мінімальний доход був збільшений до двох мінімальних заробітних плат і склав 13400 крб. Крім того була змінена шкала податкових ставок і інтервалів доходів, відтак максимальна ставка оподаткування була збільшена до 60 %. Досвід запровадження високих прогресивних ставок оподаткування показав їх низьку ефективність, істотне збільшення загального рівня оподаткування спровокувало тінізацію значної частини доходів громадян.

Істотні зміни відбулись в оподаткуванні колгоспників. Вперше за 60 років було введено пряме оподаткування колгоспників й зріс загальний рівень податкового навантаження на них. До 01.07.1991 р. ставка оподаткування фонду оплати праці колгоспників (8 %) була на рівні мінімальної ставки оподаткування громадян, у другій половині 1991 року і в 1992 ставка оподаткування фонду

оплати праці колгоспників була в 1,5 рази нижча від рівня мінімальної ставки (12 %) оподаткування громадян, а вже в 1993 році середня ставка оподаткування оплати праці колгоспників зросла на чверть порівняно з рівнем 1992 року. Також підвищився рівень оподаткування колгоспників ті інших сільськогосподарських працівників за рахунок включення в оподатковуваний дохід натуроплати, обчисленої за вільними (ринковими) цінами.

До 1992 року грошова оцінка натуроплати обчислювалась для оподаткування за середніми державними закупівельними цінами, а в 1992 році - за собівартістю продукції, виданої в натуроплату, що утискало інтереси сільськогосподарських товаровиробників. До 1990 р. сільськогосподарські підприємства платили податок з прибутку залежно від рентабельності: зверх 25% в середньому – 15–20 %. В 1990 і в першому півріччі – 1,5 % від прибутку, в другій половині 1991 р. – зовсім не платили, в 1 півріччі 1992 року – тільки з доходу від несільськогосподарської діяльності, в другому півріччі 1992 р. – зовсім не платили. Таким чином, в прийнятих Декретах податкове навантаження на сільськогосподарських виробників істотно зросло.

Відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України від 21.01.1993 р. № 7-93 «Про державне мито» було запроваджено справляння державного мита, платниками якого визначались фізичні та юридичні особи за вчинення в їхніх інтересах дій та видачу документів, що мають юридичне значення, уповноваженими на те органами [23].

Декретом Кабінету Міністрів України від 17.03.1993 р. № 24-93 «Про податок на промисел» було запроваджено справляння відповідного податку з громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства (надалі – громадяни) як тих, що мають, так і тих, що не мають постійного місця проживання в Україні, якщо вони не зареєстровані як суб'єкти підприємництва і здійснюють несистематичний, не більше чотирьох разів протягом календарного року, продаж вироб-

лених, перероблених та куплених продукції, речей, товарів [24]. Об'єктом оподаткування податком на промисел була визначена сума рна вартість товарів за ринковими цінами, що зазначається громадянином у декларації, поданій до державної податкової інспекції по району (місту) за місцем проживання, а громадянином, який не має постійного місця проживання в Україні, – за місцем продажу товарів. Ставка податку на промисел була визначена на рівні 10 відсотків указаної в декларації вартості товарів, що підлягають продажу протягом трьох календарних днів, але не менше розміру однієї мінімальної заробітної плати, й подвоювалась у разі збільшення терміну продажу товарів до семи календарних днів.

Декретом Кабінету Міністрів України від 09.04.1993 р. № 34-93 «Про ставки податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» [25] запроваджувались нові збільшені ставки *транспортного податку* замість раніше визначених Законом України від 11.12.1991 р. «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» [26]. В іншій частині оподаткування власників транспортних засобів та інших самохідних машин не зазнало суттєвих змін.

Декретом Кабінету Міністрів України від 20.05.1993 р. № 56-93 «Про місцеві податки і збори» [27], фактично було закладено початок формування системи місцевих податків і зборів. Ним встановлювалося 16 видів місцевих податків і зборів, механізм справляння та порядок сплати яких встановлюються сільськими, селищними, міськими радами відповідно до їх переліку і в межах граничних розмірів ставок, встановлених законами України. До місцевих податків і зборів були віднесені: готельний збір; збір за паркування автомобілів; ринковий збір; збір за видачу ордера на квартиру; збір з власників собак; курортний збір; збір за участь у бігах на іподромі; збір за вигреш на бігах; збір з осіб, які беруть участь у грі на тоталізаторі на іподромі; податок з реклами; збір за право викорис-

тання місцевої символіки; збір за право проведення кіно- і телезйомок; збір за проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу і лотерей; комунальний податок; збір за проїзд територією прикордонних областей автотранспорту, що прямує за кордон; збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі;

В цілому оцінюючи нормотворчу діяльність Кабінету Міністрів України у сфері оподаткування в період 1992-1993 рр. необхідно відзначити, що уряду за відносно невеликий строк вдалось створити практично нову систему правового регулювання оподаткування, орієнтовану на потреби побудови ринкової економіки та економічного плюралізму. Міністерством фінансів, фінансовими і податковими органами проводилась робота по впровадженню в життя основних положень плану дій Уряду України щодо реалізації «Основ національної економічної політики», виконанню прийнятих Кабінетом міністрів Декретів, вдосконаленню бюджетної і податкової політики, розробці проектів законів України, декретів і постанов Уряду та відповідних механізмів щодо їх реалізації.

Як свідчить звіт Міністерства фінансів України про роботу проведена протягом травня 1993 року, внаслідок вжитих заходів суттєво зросли надходження до бюджету податку на доходи і податку на добавлену вартість. Уперше за останній час за підсумками чотирьох місяців бюджет виконаний з перевищенням доходів над видатками. Податку на доходи за 5 місяців 1993 року було зібрано – 1479,8 млрд. крб, що на 9,9 % більше ніж за аналогічний період 1993 року. Податку на додану вартість за 5 місяців 1993 року зібрано 1339,7 млрд. крб., або дві третини передбачуваної суми на рік. Значне перевищення бюджетних призначень по податку на добавлену вартість зумовлено змінами в оподаткуванні і зростанням цін, Крім того, за наслідками перевірки підприємств, організацій і громадян з початку 1993 року додатково нараховано до бюджету 82,5 млрд. крб. платежів [28, с.13]. Станом на кінець листопада 1993 року подат-

ковими інспекціями документально перевірено 141 тис. підприємств і організацій, донараховано у бюджет 487,8 млрд. крб. платежів, у тому числі у суб'єктів підприємницької діяльності 8,9 млрд. крб., стягнуто адміністративних штрафів – 3,9 млрд. крб. [28, с.198].

Разом із тим, нормотворчій діяльності Кабінету Міністрів України в галузі оподаткування були притаманні певні вади, які в першу чергу пояснюються терміновістю запровадження змін у податковому законодавстві. По-перше, на наш погляд, недоліком такої нормотворчої діяльності була недостатня термінологічна визначеність та відсутність термінологічної єдності в Декретах Кабінету Міністрів України в галузі оподаткування, наприклад, відсутність законодавчого розмежування між категоріями «прибуток» та «дохід». Така термінологічна невизначеність заклала підґрунтя для подальшого запровадження практики податкових роз'яснень, які подекуди підміняли собою законодавчі акти з питань оподаткування. По-друге, надання органам державної податкової служби широким повноважень по здійсненню податкового контролю було здійснено за відсутності детально визначеного порядку здійснення податкового контролю, що на практиці створювало передумови для зловживань й порушень прав платників податків.

З урахуванням викладеного при розробці та прийнятті проекту Податкового Кодексу України, на наш погляд, має бути врахований історичний досвід комплексних змін у податковому законодавстві в 1992-1993 роках, що дозволить уникнути згаданих недоліків нормотворчої діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування податкової системи» : від 19.02.2007 р., № 56-р // Офіційний вісник України. – 2007. – № 13. – Ст. 481.
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії реформу-

вання податкової системи» : від 23.12.2009 р., № 1612-р // Офіційний вісник України. – 2009. – № 101. – Ст. 3543.

3. Азаров М. Я. / Науково-дослідний фінансовий ін-т при Міністерстві фінансів України / [М. Я. Азаров, Ф. О. Ярошенко, Т. І. Єфименко та ін.] ; Микола Янович Азаров (голова ред.кол.). – К. : НДФІ, 2004. – 712 с.

4. Василик О. Д. Податкова система України : навч. посібник / О. Д. Василик. – К. : ВАТ «Поліграф книга», 2004. – 447 с.

5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. – Х. : Легас, 2002. – Т. 1. – Ч. 2 : Генезис налогового регулирования. – 791 с.

6. Мельник П. В. Податкова система України. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищих навч. закладів освіти] / [П. В. Мельник, О. Д. Данілов, В. П. Ходаківська та ін.]. – Ірпінь : Держ. податк. адм. України ; Акад. держ. податкової служби України, 2001. – 254 с.

7. Соколовська А. М. Податкова система України: теорія та практика становлення / А. М. Соколовська. – К. : НДФІ, 2001. – 371с.

8. Декрет Кабінету Міністрів України «Про прибутковий податок з доходів громадян, що перевищують 60000 купонів» : від 02.12.1992 р., № 4-92 // ВВР України. – 1993. – № 2. – Ст. 16.

9. Справа № 18-44. Том 1. Документи до розроблюваних законопроектів, постанов та розпоряджень Уряду, програми дій Уряду // ЦДАВО України. – Фонд Р-2. – Опис 15. – Справа 3349. – 208 арк.

10. Декрет Кабінету Міністрів України «Про податок на добавлену вартість» : від 26.12.1992 р., № 14-92 // ВВР України. – 1993. – № 10. – Ст. 78.

11. Декрет Кабінету Міністрів України «Про акцизний збір» : від 26.12.1992 р., № 18-92 // ВВР України. – 1993. – № 10. – Ст. 82.

12. Закон України «Про податок на добавлену вартість» : від 20.12.1991 р., № 2007-XII // ВВР України. – 1992. – № 14. – Ст. 184.

13. Закон України «Про акцизний збір» : від 18.12.1991 р., № 1996-XII // ВВР України.

– 1992. – № 12. – Ст. 172.

14. Наказ ГоловДПП «Про затвердження Інструкції про порядок обчислення і сплати податку на добавлену вартість» : від 10.02.1993 р., № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=236118.

15. Декрет Кабінету Міністрів України «Про податок на прибуток підприємств і організацій» : від 26.12.1992 р., № 12-92 // ВВР України. – 1993. – № 10. – Ст. 76.

16. Закон України «Про оподаткування доходів підприємств і організацій» : від 21.02.1992 р., № 2146-XII // ВВР України. – 1992. – № 23. – Ст. 333.

17. Закон України «Про державний бюджет України на 1993 рік» : від 09.04.1993 р., № 3091-12 // ВВР України. – 1993. – № 20. – Ст. 212.

18. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» : від 28.12.1994 р., № 334/94 // ВВР України. – 1995. – № 4. – Ст. 28.

19. Декрет Кабінету Міністрів України «Про застосування контрольно-касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» : від 08.04.1993 р., № 32-93 // ВВР України. – 1993. – № 23. – Ст. 249.

20. Декрет Кабінету Міністрів України «Про стягнення не внесених у строк податків і неподаткових платежів» : від 21.01.1993 р., № 8-93 // ВВР України. – 1993. – № 13. – Ст. 114.

21. Декрет Кабінету Міністрів України «Про прибутковий податок з громадян» : від 26.12.1992 р., № 13-92 // ВВР України. – 1993. – № 10. – Ст. 77.

22. Постанова Верховної Ради України «Про підвищення мінімальних розмірів заробітної плати та пенсії за віком» : від 01.06.1993 р., № 3243-XII // ВВР України. – 1993. – № 28. – Ст. 297.

23. Декрет Кабінету Міністрів України «Про державне мито» : від 21.01.1993 р., № 7-93 // ВВР України. – 1993. – № 13. – Ст.

113.

24. Декрет Кабінету Міністрів України «Про податок на промисел» : від 17.03.1993 р., № 24-93 // ВВР України. – 1993. – № 19. – Ст. 208.

25. Декретом Кабінету Міністрів України «Про ставки податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» : від 09.04.1993 р., № 34-93 // ВВР України. – 1993. – № 23. – Ст. 251.

26. Закон України «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів» : від 11.12.1991 р., 1963-

XII // ВВР України. – 1992. – № 11. – Ст. 150.

27. Декрет Кабінету Міністрів України «Про місцеві податки і збори» : від 20.05.1993 р., № 56-93 // ВВР України. – 1993. – № 8. – Ст. 159.

28. Справа № 18-61. Том 2. Листування з міністерствами та установами з питань роботи Мінфіну України, державної податкової служби, контрольно-ревізійної служби та Укрдержстраху // ЦДАВО України. – Фонд Р-2. – Опис 15. – Справа 3363. – 203 арк.

Васильєв Є. О. Нормотворча діяльність Кабінету Міністрів України в галузі оподаткування в 1992-1993 роках / Є. О. Васильєв // Форум права. – 2010. – № 2. – С. 75–82 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-2/10veoovr.pdf>

Розглядається один з початкових етапів становлення системи оподаткування незалежної України. Проаналізовані зміни в правовому регулюванні оподаткування, досліджено ефективність запропонованих Кабінетом Міністрів України заходів з мобілізації податкових надходжень до бюджету, а також виявлені недоліки нормотворчої діяльності в галузі оподаткування в цей період.

Васильєв Е.А. Нормотворческая деятельность Кабинета Министров Украины в сфере налогообложения в 1992-1993 годах

Рассматривается один из начальных этапов становления системы налогообложения независимой Украины. Проанализированы изменения в правовом регулировании налогообложения, исследована эффективность предложенных Кабинетом Министров Украины мер по мобилизации налоговых поступлений в бюджет, а также выявлены недостатки нормотворческой деятельности в сфере налогообложения в этот период.

Vasilev E.A. Rule-Making Activity of the Cabinet of Ministers of Ukraine in Taxation Sphere in 1992-1993

One of the initial stages of formation of system of the taxation of independent Ukraine is considered. Changes in legal regulation of the taxation are analyzed, efficiency offered by the Cabinet of Ministers of Ukraine of measures on mobilization of tax revenues in the budget is researched, and also defaults of rule-making activity in taxation sphere during this period are revealed.